

Przeglądarki WWW są wyposażone w debugger JavaScript.

Debugging JavaScript in Chrome DevTools | STOP using console log

1. Skrypty wewnętrzne oraz zewnętrzne

1.1. Wypisywanie danych

1. Utwórz dokument HTML o nazwie 'zadanie1A.html', zawierający następujący kod:

```
<!DOCTYPE html>
 1.
      <html lang="pl">
 2.
 3.
     <head>
 4.
 5.
          <title>Plik 'zadanie1A.html'</title>
     </head>
 6.
 7.
     <body>
 8.
          <div>Treść dokumentu HTML przed skryptem</div>
 9.
          <script>
10.
              console.log('Tekst 1');
11.
              window.alert('Tekst 2');
12.
              document.write('Tekst 3');
13.
14.
          <div>Treść dokumentu HTML po skrypcie</div>
15.
      </body>
16.
17.
     </html>
18.
```

W tej, podstawowej, wersji dokumentu HTML skrypt jest wykonywany <u>w trakcie renderowania</u> dokumentu HTML.

- 2. Uruchom przeglądarkę WWW, a następnie otwórz jej konsolę.
- 3. Załaduj powyższy dokument w bieżącej zakładce przeglądarki WWW.

- 4. Spróbuj zlokalizować miejsce pojawiania się tekstów: Tekst 1, Tekst 2 oraz Tekst 3. Zaobserwuj, czy okno *alert* jest modalne, czy niemodalne.
- 5. Utwórz plik 'zadanie1B.html' zawierający poniższy kod, a następnie załaduj go do przeglądarki WWW.

W tej, alternatywnej, wersji dokumentu HTML skrypt jest wykonywany <u>po zakończeniu renderowania</u> dokumentu HTML (po wygenerowaniu zdarzenia '**load**'), a nie w trakcie (renderowania).

```
<!DOCTYPE html>
 2.
      <html lang="pl">
 3.
      <head>
 4.
          <title>Plik 'zadanie1B.html'</title>
 5.
      </head>
 6.
 7.
 8.
      <body onLoad="funkcja_zwrotna()">
          <div>Treść dokumentu HTML przed skryptem</div>
 9.
10.
          <script>
              function funkcja_zwrotna() {
11.
12.
                  console.log('Tekst 1');
                  window.alert('Tekst 2');
13.
                  document.write('Tekst 3');
14.
              }
15.
16.
          </script>
          <div>Treść dokumentu HTML po skrypcie</div>
17.
      </body>
18.
19.
     </html>
20.
```

6. Jak myślisz, dlaczego w tej wersji, treść dokumentu HTML (napisy "Treść dokumentu HTML przed skryptem" oraz "Treść dokumentu HTML po skrypcie") nie jest widoczna w przeglądarce — zakomentuj linię, która jest tego przyczyną.

1.2. Typy danych, metoda window.prompt()

- 1. Przeczytaj:
 - o <u>Typy danych</u>.
 - o Operator typeof.

2. Utwórz plik 'zadanie1C.html' o poniższej zawartości:

```
<!DOCTYPE html>
 2.
     <html lang="pl">
        <head>
3.
          <title>Plik 'zadanie1C.html'</title>
 4.
        </head>
 5.
        <body>
 6.
          <script>
7.
             window.prompt("Tekst1","Tekst2");
 8.
          </script>
 9.
10.
        </body>
     </html>
```

- 3. Zbadaj, jakie znaczenie mają poszczególne argumenty metody window.prompt() i czy są one obowiązkowe.
- 4. Napisz <u>funkcję</u>, która <u>czterokrotnie</u> wykonuje następujący kod:
 - Za pomocą window.prompt() wczytuje wartość.
 - Za pomocą console.log() wypisuje informację postaci: wczytanaWartość:typWczytanejWartości.

- 5. Sprawdź, co jest wypisywane dla następujących czterech przypadków:
 - 1. Użytkownik wprowadził wartość będącą <u>liczbą</u> i nacisnął klawisz 'Enter' lub przycisk 'OK'.
 - 2. Użytkownik wprowadził wartość będącą <u>napisem</u> i nacisnął klawisz 'Enter' lub przycisk 'OK'.
 - 3. Użytkownik <u>nie wprowadził wartości</u>, a następnie nacisnął powyższy klawisz / przycisk.
 - 4. Użytkownik wprowadził wartość, a następnie nacisnął przycisk 'Anuluj'.

1.3. Elementy "input" oraz "output", DOM 0

1. Sprawdź, do czego służą elementy "input" oraz "output" — dopisz w obrębie elementu "body" poniższą zawartość, otwórz dokument w przeglądarce WWW, a następnie wprowadź dane.

```
<form onInput="wynik.value = pole_tekstowe.value + pole_liczbowe.value">
1.
         <input id="pole_tekstowe" type="text" placeholder="Wprowadź tekst">
2.
3.
         <input id="pole_liczbowe" type="number" placeholder="Wprowadź liczbe">
4.
5.
         <output name="wynik" for="pole_tekstowe pole_liczbowe">Tu pojawi się wynik
6.
    obliczeń</output>
7.
         <br>>
         <input type="button" value="Wypisz">
8.
       </form>
9.
```

Na ten moment, nie zwracaj uwagi na poprawność wyniku — po wykonaniu zadania 2 będziesz w stanie poprawić powyższy fragment kodu tak, aby wynik obliczeń był prawidłowy.

- 2. Zmodyfikuj plik 'zadanie1C.html':
 - 1. Dodaj obsługę kliknięcia przycisku "Wypisz" korzystając z <u>modelu obsługi zdarzeń DOM 0</u> (<u>rejestracja inline</u>) dopisz onClick='funkcja_zwrotna()'.
 - 2. W części nagłówkowej dokumentu HTML utwórz funkcję funkcja_zwrotna(), która:
 - 1. Za pomocą kolekcji <u>DOM 0</u> <u>document.forms[].elements[]</u> odczytuje wartość z obydwu pól formularza (elementy o id "pole_tekstowe" oraz "pole_liczbowe").

2. Wypisuje (console.log()) informację postaci:

```
wczytanaWartośćZPolaTekstowego:typWczytanejWartości
wczytanaWartośćZPolaNumerycznego:typWczytanejWartości
```

- 3. Zbadaj, co wypisuje funkcja_zwrotna() w przypadku:
 - 1. Wprowadzenia wartości będącej liczbą i naciśnięcia powyższego przycisku.
 - 2. Wprowadzenia wartości będącej <u>napisem</u> i naciśnięcia ww. przycisku.
 - 3. Niewprowadzenia wartości i naciśnięcia przycisku "Wypisz".
- 4. Przenieś definicje wszystkich utworzonych funkcji do osobnego pliku plik 'zadanie1.js' utwórz zewnętrzny, zwykły, skrypt JS; wywołania funkcji mają pozostać tam, gdzie są, tzn. w pliku 'zadanie1C.html'.
- 5. Załaduj ten skrypt (plik) z poziomu dokumentu HTML 'zadanie1C.html', a następnie sprawdź, czy wszystko działa tak jak wcześniej.

Kwestie bezpieczeństwa

Jeżeli będziesz kiedyś tworzył / tworzyła aplikację WWW, to pamiętaj: "Nie należy ufać użytkownikowi w kwestii poprawności wprowadzanych danych" — dane pochodzące z formularza lub okna prompt należy traktować jako "brudne" i w związku z tym nie należy ich umieszczać, od razu, na stronie WWW, w bazie danych itd. — ktoś może wpisać, przykładowo, zamiast imienia i nazwiska, czy adresu e-mail, kod HTML zawierający skrypt JS: <script>skrypt JS</script>.

W celu oczyszczenia danych można np. dokonać ich walidacji (za pomocą wyrażeń regularnych), albo zamienić znaki specjalne '<' oraz '>' na encje

2. Skrypty typu *module* (moduły) oraz testy

W tym zadaniu do <u>testowania</u> skryptów JS użyjemy dwóch bibliotek: <u>Mocha</u> oraz <u>Chai</u>. Przy okazji zaznajomimy się, praktycznie, z typami prymitywnymi — głównie z typem napisowym oraz z innymi (niż 'for ; ; ') rodzajami petli.

2.1. Moduł z testami jednostkowymi

1. Utwórz plik 'zadanie2.js' o następującej zawartości:

```
function sum(x,y) {
1.
         return x+y;
2.
```

2. Utwórz plik 'zadanie2.test.js' zawierający:

```
function test_sum() {
1.
          describe('The sum() function', function () {
2.
3.
              it('should return 4 for 2+2', function () {
                  sum(2, 2).should.equal(4);
4.
              });
              it('should return 0 for -2+2', function () {
6.
                  sum(-2, 2).should.equal(0);
7.
8.
              });
9.
          });
     }
10.
```

3. Utwórz dokument HTML o nazwie 'index.html' i poniższej zawartości:

```
<!DOCTYPE html>
 1.
      <html lang="en">
 2.
 3.
      <head>
 4.
          <meta charset="utf-8">
 5.
          <title>
 6.
 7.
              Mocha tests
          </title>
 8.
          <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
 9.
          <link rel="stylesheet" href="https://cdn.jsdelivr.net/npm/mocha/mocha.css">
10.
      </head>
11.
12.
13.
      <body>
          <div id="mocha"></div>
14.
          <script src="zadanie2.js"></script>
15.
          <script src="https://cdn.jsdelivr.net/npm/mocha/mocha.js"></script>
16.
          <script type="module">
17.
18.
              import { should } from 'https://cdn.jsdelivr.net/npm/chai/chai.js';
19.
              should();
20.
              mocha.setup('bdd');
21.
              mocha.checkLeaks();
22.
              // Początek bloku wywołań funkcji testujących
23.
24.
              // Koniec bloku wywołań funkcji testujących
25.
              mocha.run();
26.
27.
          </script>
      </body>
28.
29.
      </html>
30.
```

Kod widoczny w liniach 17-27 to skrypt typu module.

- 4. Korzystając z przykładu pokazanego na wykładzie:
 - 1. Wyeksportuj funkcję test_sum() lokalizacja plik 'zadanie2.test.js'.
 - 2. Zaimportuj te funkcje lokalizacja plik 'index.html'.
 - 3. Wywołaj ww. funkcję lokalizacja blok wywołań funkcji testujących (plik 'index.html').
 - 4. Uruchom lokalny serwer WWW na porcie 8000.
- 5. Otwórz, w przeglądarce WWW, stronę http://localhost:8000/ i sprawdź, czy testy kończą się powodzeniem.
- 6. Przeczytaj opis trybu ścisłego, a następnie zbadaj, czy skrypty typu module, domyślnie, mają włączony ten tryb.

2.2. Typy primitywne oraz pętle

- 1. Zaznajom się z:
 - o Typami prymitywnymi: numerycznym, napisowym oraz tablicowym.
 - Petlami: for...in oraz for...of.

2. Umieść, w 'zadanie2.test.js', definicję funkcji test_string_operations():

```
export function test_string_operations() {
 1.
          describe("String operations", function () {
 2.
              context("When the array contains strings", function () {
 3.
                  it("the sum_strings() function should return the sum of those strings that
 4.
     are numbers or begin with a sequence of digits", function () {
                      sum_strings(["123", "146a2B", "", "b3345a", "\t"]).should.equal(269);
 5.
 6.
                  });
              });
 7.
 8.
              context("When the array is empty", function () {
 9.
                  it("the sum_strings() function should return 0", function () {
10.
                      sum_strings([]).should.equal(0);
11.
12.
                  });
              });
13.
14.
              context("When the string contains only digits", function () {
15.
                  it("the 'digits()' function should return an array with the sum of odd and
16.
     even digits", function () {
                      digits("123").should.deep.equal([4, 2]);
17.
18.
                  it("the 'letters()' function should return [0, 0]", function () {
19.
20.
                      letters("123").should.deep.equal([0, 0]);
                  });
21.
              });
22.
23.
              context("When the string contains only letters", function () {
24.
                  it("the 'digits()' function should return [0, 0]", function () {
25.
                      digits("aBc").should.deep.equal([0, 0]);
26.
27.
                  it("the 'letters()' function should return an array with the number of
28.
     lowercase and uppercase letters", function () {
                      letters("aBc").should.deep.equal([2, 1]);
29.
30.
                  });
              });
31.
32.
              context("When the string contains letters followed by digits", function () {
33.
                  it("the 'digits()' function should return an array with the sum of the odd
34.
     and even digits", function () {
                      digits("aB123").should.deep.equal([4, 2]);
35.
                  });
36.
                  it("the 'letters()' function should return an array with the number of
37.
     lowercase and uppercase letters", {\it function} () {
                      letters("aB123").should.deep.equal([1, 1]);
38.
                  });
39.
              });
40.
41.
              context("When the string contains digits followed by letters", function () {
42.
                  it("the 'digits()' function should return an array with the sum of the odd
43.
     and even digits", function () {
                      digits("123aB").should.deep.equal([4, 2]);
44.
45.
                  });
                  it("the 'letters()' function should return an array with the number of
46.
     lowercase and uppercase letters", function () {
```

```
47.
                       letters("123aB").should.deep.equal([1, 1]);
48.
                  });
              });
49.
50.
              describe("When the string is empty", function () {
51.
                  it("the 'digits()' function should return [0, 0]", function () {
52.
                      digits("").should.deep.equal([0, 0]);
53.
                  });
54.
                  it("the 'letters()' function should return [0, 0]", function () {
55.
                      letters("").should.deep.equal([0, 0]);
56.
                  });
57.
              });
58.
          });
59.
60.
     }
```

- 3. Zaimportuj funkcję test string operations(), a następnie wywołaj ją lokalizacja plik 'index.html'.
- 4. Ponownie otwórz stronę http://localhost:8000/ i spowoduj, aby testy kończyły się powodzeniem zdefiniuj, w pliku 'zadanie2.js', następujące funkcje:

sum_strings(a)

Oblicza **sumę wartości "liczb"** zawartych w tablicy napisów *a*, gdzie "liczba" to napis, który wygląda jak liczba, tzn. rozpoczyna się od ciągu cyfr lub zawiera same cyfry.

digits(s)

Dla napisu s, oblicza **sumę** zawartych w nim **cyfr nieparzystych** oraz **parzystych**, a następnie zwraca wynik w postaci tablicy [suma_liczb_nieparzystych, suma_liczb_parzystych].

letters(s)

Oblicza **ilość** zawartych w napisie s **liter małych** oraz **dużych**, a następnie zwraca tablicę z wynikami — [ilość_małych_liter, ilość_dużych_liter].

```
      Przykład działania

      Dla ["123", "146a2B", "", "b3345a", "\t"] funkcja sum_strings() powinna zwrócić 269 ← 123 + 146 + 0 + 0 + 0.

      Pozostałe funkcje

      Dane wejściowe
      Wynik działania funkcji digits()
      Wynik działania funkcji letters()

      123
      [4, 2]
      [0, 0]

      146a2B
      [1, 12]
      [1, 1]

      b3345a
      [11, 4]
      [2, 0]
```

Dla ambitnych

Spróbuj, <u>jeśli potrafisz</u>, zaimplementować ww. funkcje używając <u>podejścia funkcyjnego</u>. Ponieważ wbudowane funkcje wyższego rzędu są metodami obiektu prototypowego <u>Array</u>, będziesz musiał / musiała <u>skonwertować napis na tablicę</u>.

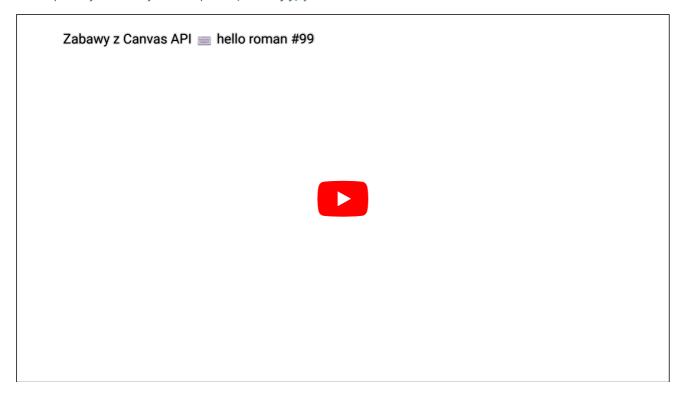
5. W oparciu o zdobytą wiedzę, zmodyfikuj wyrażenie pole_tekstowe.value + pole_liczbowe.value — patrz sekcja 1.3 — wynikiem ewaluacji wyrażenia ma być suma liczb, a nie konkatenacja napisów.

1 3. Tworzenie dynamicznych grafik

Na naszych zajęciach będziemy poznawać najważniejsze obszary zastosowań języka JavaScript (JS). W tym zadaniu użyjemy JS do stworzenia dynamicznej grafiki. Do roku 2017 przeglądarki WWW miały możliwość obsługi appletów Java, czyli małych, graficznych aplikacji napisanych w Javie. Za pomocą pary znaczników '<applet>', '</applet>' można było zdefiniować, na powierzchni strony WWW, prostokątny obszar, po którym można było rysować.

Jedną z nowości HTML 5 jest płótno — przy użyciu pary znaczników '<canvas>', '</canvas>' można zdefiniować prostokątny obszar, po którym można rysować za pomocą instrukcji języka JS.

1. Utwórz dokument HTML o nazwie 'zadanie3.html' i poniższej zawartości:

```
<!DOCTYPE html>
1.
       <html lang="pl">
2.
         <head>
3.
           <meta charset="UTF-8">
 4.
           <title>Płótno</title>
 5.
 6.
           <script>
7.
             "use strict";
                                                                    // Nie wyłączaj trybu
     ścisłego
             var canvas = document.getElementById('canvas');
                                                                    // Tutaj jest użyty standard
8.
     W3C DOM - będzie on tematem następnych ćwiczeń
             ctx = canvas.getContext('2d');
                                                                    // Utworzenie obiektu
9.
     'CanvasRenderingContext2D'
             ctx.fillText("Hello World", 10, canvas.height / 2); // Wykreślenie podanego
10.
     tekstu na płótnie
11.
           </script>
         </head>
12.
13.
         <body>
           <main>
14.
             <h1>Płótno</h1>
15.
             <canvas id="canvas" style="border:1px solid #000000;">
16.
             Wygląda na to, że twoja przeglądarka nie obsługuje elementu "canvas"
17.
             </canvas>
18.
           </main>
19.
         </body>
20.
         </html>
21.
```

2. Dlaczego na powierzchni płótna nie pojawił się napis "Hello World" — zobacz jaki komunikat wyświetla się w konsoli przeglądarki WWW (Ctrl+Shift+I); spróbuj wprowadzić takie modyfikacje, aby powyższe instrukcje zadziałały.

Informacja

Skrypt zawiera dwa błędy — spróbuj je odnaleźć i poprawić — pomocny może być przykład z wykładu.

- 3. Przeczytaj kurs poświęcony podstawom Canvas API.
- 4. Opracuj, a następnie narysuj (w elemencie 'canvas') logo dla aplikacji, którą zajmujemy się na ćwiczeniach logo powinno się składać, z co najmniej, trzech, **różnych**, figur geometrycznych.
- 5. Zastąp, w pasku nawigacyjnym strony WWW z poprzednich ćwiczeń, ikonę marki (/ # / * / * / * / *) stworzoną grafiką; być może pedziesz musiał / musiała przeskalować rysunek.

Rozbuduj dokument HTML z poprzednich ćwiczeń o skrypt JavaScript oraz dodatkowe elementy HTML (formularz, obraz itp.) — szczegóły zostaną podane na **początku ćwiczeń**. Założenia dla skryptu:

- 1. Wczytuje dane zawarte w (jedno z poniższych):
 - Polach wprowadzania danych formularza HTML, korzystając z DOM 0 obiektów / kolekcji 'document.forms' oraz 'elements'.
 - o Oknie prompt
- 2. Przechowuje dane w:
 - o Kolekcjach: indeksowanej lub kluczowanej.
 - o Pamięci przeglądarki (Web Storage lub IndexedDB).
- 3. Realizuje funkcjonalność podaną na początku ćwiczeń.
- 4. Wypisuje:
 - Wyniki w konsoli (metoda console.log()) lub w elemencie 'canvas'.
 - Ostrzeżenia i błędy w konsoli (metody console.warn() oraz console.error()) lub w oknie *alert*.